

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Love,

som

Selskabet for Efterslægten

har antaget

i Generalforsamlingen

den 11te April 1793.

Med

et Tillæg,

indeholdende

de senere vedtagne Forandringer og nærmere

Bestemmelser.

Kjøbenhavn, 1811.

Trykt hos Directeur Jens Gastrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

20507 24457

---

1. Capitel.

Om Selskabets Hensigt og dets Stiftelses Varighed.

---

§ 1.

Selskabet er Efterlægten, helliget. Sit Valgsprog troe er det efter denne Bestemmelse gaaet frem med jevne og stadige Skridt. Ved gode Borgeres forenede Bestræbelser og ædle Understøttelse er det bragt til en Grad af Modenhed. — Hvad Selskabet her har erhvervet, dets Eiendoms-Gaard, dets Bog- og Naturaliesamling, alt, hvad det nu eier, eller herefter kan komme til at eie, skal derfor ene og alene anvendes til Ungdommens Underviisning i nyttige Kundskaber, og til gavnlig Oplysnings Udbredelse blandt menige Mand. Selskabet fortsætter sine Bestræbelser til at opnaae disse Hensigter ved følgende Midler:

- 1) Forelæsninger. Det vil derfor formaae nogle af dets Medlemmer, som have Lyst og Evne, til at foredrage uden Betaling saadanne Videnskaber, som kunne være nyttige for den tilkommende Borger, særdeles den ustuderede, og som ikke læres i de almindelige Skoler eller private Underviisninger, i det mindste ikke paa samme Maade.
- 2) En Bogsamling. Denne skal fornemmeligen bestaae af to Slags Skrifter, deels saadanne, som kunne tiene Ungdommen til en morende og gavnlig Læsning, deels saadanne, som Lærere og Opdragere selv med Nytte kunne bruge til de Unges Underviisning og Anførsel.
- 3) Udgivning, saavel af Viser som Skolebøger, og andre mere eller mindre betydelige Skrifter for Almue, hvorved denne efterhaanden kunde faae Smag paa

Læsning, bringes til at tænke ordentlig, og saaledes blive mere og mere oplyst.

- 4) **Endelig en Realskole for Drengbørn**, i hvilken der skal gives Underviisning i saadanne Videnskaber, som ere nødvendige for enhver oplyst og ducelig Statsborger, hvad Sag han end bestemmes til at leve eller virke i.

Disse 4 Poster blive saaledes de Ørene, hvori Selskabets Bestræbelser udbrede sig, da den 5te, som var indbefattet i dets ældste Plan, nemlig Skoleholderes Dannelse, ved det kongelige Skoleholder-Seminarium er gjort overflødig.

§ 2.

Alt hvad som bespares af Selskabets i næste Capitel angivne mulige Indtægter, saavel som hvad derfor eller paa anden Maade erhverves, bliver dets og dets Stiftelsers ugentlige Eiendom, saa at ingen, der er, eller har været Medlem af Selskabet, eller detses Arvinger nogenstunde, end ikke om Selskabet i Tiden, mod Formodning, skulde kunne ophøre, skal have mindste Ret til noget af denne Eiendom, mindre til at paaftaae samme deelt.

§ 3.

Selskabets nu værende Medlemmer have det Haab til Efterkommerne, at de ville vaage for dets Stiftelsers Vedligeholdelse. — Skulde samme ikke destomindre formedelst usformodelige og uforhinderlige Tilfælde en Gang i Tiden ophøre, fastsættes det i Hensigt til Selskabets Formaal, og den foregaaende § 2 herved end ydermere, at Stiftelsen i saa Fald enten skal vedblive uforandret under offentlig Bestyrelse, eller, naar saadant ei var giortlig, eller og dets Bestræbelser formedelst andre Indretninger i Staten maatte agtes mindre nyttige, dens Capitaler henlægges til en anden offentlig Stiftelse, hvis Hensigt stemmer nærmest overens med Selskabets.

§ 4.

For at forebygge al Tvetydighed angaaende, naar Selskabet, som ophørt, skal anses at trænge til offentlig Bestyrelse,

og hvem der i saa Fald skal være berettiget til at antage sig samme, samt videre at give Samtykke, forinden dets Midler til andet Brug henlægges, fastsættes:

- 1) At, da Selskabet har den Udfigt, at kunne i Tiden bestaae og virke frem til sin Hensigt, endog uden alt Bidrag af dets Medlemmer, saa skal Selskabet, om det endog ingen contribuierende Medlemmer havde, af saadan Marsag ikke ansees ophørt eller hævet, saa lange det kun har een eller flere, der vedblive at bestyre een eller flere af dets Indretninger og Stiftelser overeensstemmende med disses i Selskabets Love vedtagne Hensigter. — Men hænder det sig, at Selskabet forladt af contribuierende Medlemmer i et ganske Aar aldeles intet har virket i Overeensstemmelse med nogen af sine Hensigter, da skal det først ansees for at være ophørt, og i det Tilfælde, at det Offentlige har Ret til at antage sig samme.
- 2) At Kiøbenhavn's 32 Mænd, denne valgte Samling af agtede Borgere, i saa Fald blive de, Selskabet anbefaler sine Anlæg, til hvilken Ende det ikke blot berettiger Disse til, fra den bestemte Tidspunkt af, at tilsee og vaage over, at Selskabets Midler anvendes i Overeensstemmelse med dets Love og de deri angivne Hensigter, men og udtrykkelig bestemmer, at dets Midler, om end dets Hensigter ei længer kunde opnaaes, eller formedelst andre Indretninger i Staten maatte ansees overflødige, dog ei uden Disses udtrykkelige Samtykke, til nogen anden offentlig Stiftelse maae henlægges. Skulde det mod Formodning indtræffe, at de 32 Mænds Collegium ikke mere var til, naar Stiftelsen kom udi det Tilfælde, at den behøvede offentlig Tilsyn, da fastsættes, at Stadens Repræsentantere, eller de af Borgerskabet, der komme i Stedet for de 32 Mænd, og hvis Indretning meest ligner Disses, under hvad Navn det bliver, skulle autoriseres til at antage sig Stiftelsen paa samme Vilkaar og Maade, som foran om de 32 Mænd er bestemt.

- 3) At et Exemplar af Selskabets Love, saavel som af de ved Trykken deri Tid efter anden bekendtgjorte Tillæg og Forandringer skal indleveres til Bevaring i Kjøbenhavns 32 Mands Arkiv.

§ 5.

I forestaaende 2, 3 og 4 §§, der alene sigte til at forvise Selskabet sin muligste Varighed, maa ingen Forandring nogen sinde foreslaaes, eller paa hvadsomhelst Maade vedtages; og paa det at ethvert Medlem i disse Henseender skal være aldeles uberettiget til at foreslaae eller foretage noget, skulle ingen af Selskabets nuværende eller efterkommende ordentlige, overordentlige eller corresponderende Medlemmer ansees stemmeberettigede, forinden de have underskrevet det originale Exemplar af disse Love, som forbliver i Directionens Bevaring, ved hvilken Underskrift de skulle ansees ligesaa gyldigen at have frasagt dem de, et saadant Selskabs Lemmer til Skade for denne Hensigt ellers tilkommende, almindelige Rettigheder, og, at have samtykt det foranførte tilfældige Forhold med Selskabet og dets Midlers Dvergivelse til offentligt Brug, som om et formeligt Instrument derover var forfattet og af dem underskrevet.

§ 6.

For endelig at gaae saavidt, som mennekelig Forsigtighed tillader, i at betrygge Selskabets Varighed, saa, paa det at ingen forandrede Principer, eller indsnigende Selvraadighed nogen sinde skal tillade Selskabets efterkommende Medlemmer under noget hvadsomhelst Skin, at fravige, hvad dette Capitel i saadan Henseende indeholder, vedtages det af Selskabets nu værende Lemmer, at dets Directeurer strax have at ansøge om hans Kongelige Majestæts vor allernaadigste Konges Confirmation paa, hvad som i dette Capitel 2, 3, 4 og 5 §§ indeholdes, naar saadant af Selskabet er vedtaget, paa det at samme derefter kan tiene til en urykkelig Regel og Rettesnor for alle Vedkommende i Fremtiden.

2. Capitel.

Om Selskabets forskjellige Medlemmer, deres Antagelse, Pligter og Rettigheder.

§ 7.

Selskabet har fem Klasser af Medlemmer, nemlig: Indenbyes ordentlige, udenbyes ordentlige, overordentlige, corresponderende og Gæst-Medlemmer.

§ 8.

Indenbyes ordentlige Medlemmer ere de, som have deres Bopæl eller meste Ophold i Hovedstaden, betale et fuldt Bidrag til Selskabets Kasse, nemlig 4 Rdlr. aarlig, og af hvilke Selskabet vælger sine Embedsmænd.

§ 9.

Udenbyes ordentlige ere de, som have deres Bopæl eller meste Ophold uden for Hovedstaden, og betale kun et halvt Bidrag til Selskabets Kasse; nemlig 2 Rbdlr. aarlig.

§ 10.

Overordentlige Medlemmer ere de, saavel indenbyes som udenbyes Boende, der understøtte Selskabets Kasse med et dobbelt Bidrag, men derimod ikke kunne paalægges noget Embede eller nogen Forretning i Selskabet, med mindre de selv dertil ere villige.

§ 11.

Corresponderende Medlemmer ere saadanne, som opholde sig i Provindserne, og medvirke til Selskabets Diemed, derved, at de, hver i sin Egn befordre Udbredelsen af Selskabets Skrifter, særdeles de for Almuen, og opmuntre til sammes Læsning. — Den derved foranledigede Brevverling føres paa Selskabets Beføstning, og De erlægge intet Bidrag til Kassen.

§ 12.

Ures-Medlemmer ere udenlandske berømte Mænd, af hvilke Selskabet kan vente Raad og Understøttelse i sine Foretagender.

§ 13.

I de tre første Klasser af Medlemmer kan enhver som ønsker det, uden Forskjel af Kjøn eller Stand antages, efter foresaaende skriftlig Begjering til Directionen, og Forpligtelse til at ville efterleve Lovene, da Antagelsen, naar alle 3 Directeurer derom ere enige, skeer uden Votering. I andet Fald foredrages Begjeringen i Selskabets første Møde til Votering og Afgjørelse ved To Trebiedeles Stemmer. — Enhver, som saaledes er antaget, faaer derom af Directeurerne under Selskabets Segl Efterretning, tilligemed et Exemplar af Lovene.

§ 14.

Det staaer til ethvert Medlems eget Behag, at gaae over fra en af disse Klasser til en anden, naar alene saadant, og i Tilfælde Forandringen af Opholdsstedet, tilmeldes Directionen.

§ 15.

Corresponderende Medlemmer foreslaaes af en af Selskabet ved Skrivelse til Directeurerne, hvilke, naar de alle ere enige om, at den foreslaagnes Antagelse kan være Selskabet gavnlig, indbyde ham skriftlig, men dog oppebie hans Svar, inden de sætte ham paa Medlemmernes Liste.

§ 16.

Ikkun, naar nogen foreslaaes til Ures-Medlem, skal der i et ordentligt Møde balloteres om hans Indbydelse. Men dersom To Trebiedeles af de tilstædeværende ikke samtykke, maae han ei indbydes.

§ 17.

De af Selskabets ordentlige eller overordentlige Medlemmer, som behag i Stedet for det aarlige Bidrag een Gang for alle

at betale en vis Summa til Selskabets Kasse, vedblive at være bestandige Medlemmer uden videre Tilskud : de ordentlige indenbyes endog uden at være pligtige til at paatage sig noget Embede eller Forretning i Selskabet. Til hvilken Ende de Summer, som i saadan Hensigt paa een Gang maae erlægges, fastsættes : For et ordentligt indenbyes Medlem til 50 Rdlr., for et ordentligt udenbyes Medlem til 25 Rdlr., for et overordentligt indenbyes Medlem til 100 Rdlr. og for et overordentligt udenbyes Medlem til 50 Rdlr.

§ 18.

Saa vel de udenbyes, som de corresponderende Medlemmer, have paa de Lieder, da de opholde sig i Hovedstaden, samme Rettighed som de ordentlige og overordentlige indenbyes Medlemmer, saa at de, ligesaa vel som disse kunne bivaane Samlingerne, gjøre Forslag, og give deres Stemme i alle Selskabets Anliggender. Dog maae de i Forveien have understrevet Lovene.

§ 19.

Pluraliteten af samtlige stemmeberettigede Interessentere har den øverste Myndighed til at bestyre Selskabet og dets Midler efter dets fastsatte Hensigter, og til, overensstemmende hermed, at forandre og forbedre Lovene. Derimod skal i Overensstemmelse med 1ste Capitel ikke eenstemmig Beslutning og endnu mindre Pluraliteten have Magt til at forandre Selskabets Bestemmelser, eller til nogenstunde at ophæve det.

3. Capitel.

Om Selskabets Directeurer og Embedsmænd.

§ 20.

Selskabet skal have 3 Directeurer.

§ 21.

Deres Forretninger ere at modtage alle Skrivelser til Selskabet og udstæde alle fra samme; at slutte og underskrive paa Selskabets Begne alle Contracter, hvortil det i et Møde har givet dem Fuldmagt, at bevare eller drage Omsorg for Bevaringen af samtlige Selskabets Effecter, være sig Bøger, Inventarium, eller andet; og til den Ende at holde Selskabet i god Orden, samt idelig at være forsynede med nøiagtige Fortegnelser, som kunne vise alt, hvad Selskabet eier, og hvor det findes; at bestyre Møderne, at føre Selskabets Resolutions-Protocol og foranstalte Voteringer, at give Anviisning, naar noget af Selskabets Kasse skal udbetales, og at besørge baade sammes og Skolekassens Tilgodehavende inddrevet, naar Kassereeren forlanger det. Til betydelige og overordentlige Udgifter indhente de dog Selskabets Samtykke, i Fald Sagen kan opsættes til det næste Møde. Hvis ikke, handle de deri som de agte at tilsvare.

§ 22.

Enhver, som enten skriftlig eller mundtlig foreslaaer noget i Møderne, haver at henvende sig til Directionen. Dens Betænkning maa høres, inden nogen Sag kan gaae til Votering, og dersom Sagen er af saadan Natur, at den udkræver nogen andens Erklæring, da er det Directionens Pligt, betimeligen at indhente samme, forinden Sagen foretages til Afgjørelse.

§ 23.

Directionen foredrager Selskabet alt, hvad det skal underrettes om, og tilmelder Kassereeren naar noget Medlem udgaaer

af Selskabet, eller nogen indtræder deri; saa besørger den og de Tillæg eller Forandringer, som gøres til eller i Selskabets Love, aarlig ved Trykken bekiendtgjorte, og paa sit Sted efter 1ste Capitels 4de § indleverede.

§ 24.

A. Foruden sine 3 Directeurer, har Selskabet følgende Embedsmænd, som vælges blandt dets Medlemmer:

- En Kasserer.
- Fire Underviisnings-Commissairer.
- Tre Lovgivnings-Commissairer.
- Tre Udgivnings-Commissairer.
- To Gaard-Inspecteurer,

om hvilke det Fornødne vil findes bestemt i det Følgende.

Af disse afgaae hvert Aar:

- 1) Den ældste Directeur.
- 2) Kassereren.
- 3) De to af Underviisnings-Commissairerne, som længst have forestaaet deres Embeder, tillige med den, der som ældste Directeur har havt Sæde i Underviisnings-Commissionen.
- 4) Den ældste af Lov-Commissairerne.
- 5) Den ældste af Udgivnings-Commissairerne.
- 6) Den ældste Gaard-Inspecteur.

Af hvilke Kassereren og Gaard-Inspecteuren bestandig, men de øvrige ikkun 2 Gange efter hinanden, kunne vælges igien som de Yngste.

B. Endvidere skal Selskabet have en bestandig Inspecteur, som altid vælges udenfor samme.

4. Capitel.

Om Selskabets Pengevæsen og Kasserer.

§ 25.

Selskabet skal have en Kasserer, som, naar han er valgt, oppebærer alle dets Indtægter, og udbetaler, hvad Directeurerne paa Kassen anwise.

§ 26.

Kassereren holder to forskiellige Kasser, een, som er Selskabets almindelige Kasse, for det, der erlægges ved Indtrædelsen, samt de aarlige bestemte Bidrag, tilligemed Gaardens Indtægter; og en anden, som er Skolens Kasse, hvori de Penge indflyde der betales for Børnens Underviisning i Selskabets Realskole.

§ 27.

Enhvert i Selskabet indtrædende og betalende Medlem giver sit Bidrag for det Kvartal, i hvilket han antages, og de ordentlige indenbyes desuden 1 Rigsbaler til Inventariets Vedligeholdelse. Enhver udenbyes, som begiærer at indtræde i Selskabet, anmelder tillige, hvorledes og ved hvem det aarlige Bidrag skal blive betalt.

§ 28.

Siden erlægges Betalingen af alle saavel ordentlige som overordentlige Medlemmers Bidrag ved hvert Kvartals Begyndelse mod Kassererens Dwittering.

§ 29.

Skolepenge for de Børn, som nyde Underviisning i Selskabets Realskole, betales paa lige Maade maanedlig mod Kassererens Dwittering.

§ 30.

Til at indkassere Selskabets løbende Indtægter og Skolepenge bruger Kassereren Selskabets Bud, og medgiver ham

Qvittering for alt, hvad han har at indkræve, samt daglig æfter Regnskab af ham, saalænge Inkassations-Tiden varer.

§ 31.

Hvert Tierdingaar gjør Kasseren Regnskab saavel for Skolekassens som Selskabets almindelige Kasses Tilstand, hvilket Regnskab fremlægges i det næste ordentlige Dvartals-Møde, og har Directionen i sin Protocol at anføre, at saadant er fæet.

§ 32.

Naar Kasseren's Regnskaber indkomme, revideres de strax af Directionen, og efter indhentet Erklæring fra ham over de deri giorte Udsættelser, deciderer den samme inden 14 Dage, hvorved det skal have sit Forblivende.

§ 33.

Directionen tager et Folium i Bænken for Selskabet, og paaseer, at Kasseren der deponerer alt, hvad som ved ethvert Regnskabs Revision og Decision findes at være hos ham i Behold over 100 Rigsdaler.

§ 34.

Fra dette Folio maa intet anvises uden ved samtlige 3 Directeurers Underskrift.

§ 35.

Naar Regnskabet er decideret, og den tilbørlige Beholdning beviislig er deponeret, qvitterer Directionen Kasseren for rigtig Regnskab, hvorved maa iagttages, at saavel den i Bænken deponerede Summa, som den, Kasseren selv beholder hos sig i Kasse, i Qvitteringen skal nævnes.

§ 36.

Derforuden maa Directionen til Efterretning for Selskabet ved ethvert Regnskabs Decision i Directions-Protocollen tilføje Udfaldet deraf tillige med Beholdningens Summa, som i næste Regnskab skal tages til Indtægt og tilsvares.

§ 37.

Kassereren besørger, at der til Selskabets Efterretning altid findes en nøiagtig Restance-Liste under hans Haand ophængt i Selskabets Forsamlings-Sal.

§ 38.

Staaer nogen trende Dvartaler tilbage med sit Bidrag, melder Kassereren det for Directionen, som skriftlig erindrer derom, og paafølger Betaling endda ikke inden Aarets Udgang, ansees et saadant Medlem at være udgaaet af Selskabet, hvilket meldes i næste Møde.

5. Capitel.

Om Selskabets Realskole.

§ 39.

Selskabet har i sin Gaard en Realskole for Drengbørn, hvor disse undervises i Overensstemmelse med Capitel 1.

§ 40.

Skole-Lønnen for de Børn, hvilke for Betaling nyde Underviisning i Selskabets Skole, fastsættes aarlig:

- a) For Skolens nuværende Elever, til de sædvanlige respektive 30, 50, 60 og 72 Rigsdaler.
- b) For de Børn som herefter antages i Skolen til 39 Rdlr. for eet Barn, 60 Rdlr. for 2de, 72 Rdlr. for 3de, og 84 Rdlr. for fire Brødre, hvorhos det tillige bestemmes: at intet Barn herefter nyder Godt af Selskabets Realskole, med mindre den som foreslaaer eller betaler for det, selv er virkelig Medlem af Selskabet.

§ 41.

Selskabet tilstaaer efter sin Leilighed og Directionens Skøn fattige Børn fri Underviisning i sin Skole, hvilke Underviisnings-Commissionen foreslaaer, og tilligemed Directionen efter fleste Stemmer antager.

§ 42.

Til de Forelæsninger, som blive holdte i Selskabet (see Capitel 1) har ikke alene Skolens Elever, saa mange, som med Nytte kunne høre dem; men endog andre unge Mennesker uden for Skolen, fri Afgang; dog skal disse sidste enten være Paa-rørende eller Myndige af et Medlem i Selskabet, der maa bringe dem i Forslag paa den Maade, som siden bestemmes.

§ 43.

Underviisningen i Selskabets Skole og ved Forelæsningerne bestyres af en Commission, som bærer Navn af Underviisnings-Commissionen. Den skal bestaae af Selskabets første Directeur, og de fire øvrige Underviisnings-Commissairer, som dertil ere valgte.

§ 44.

Underviisnings-Commissionen, der ikke ansees samlet, eller berettiget til at tage Beslutning, med mindre 3 af dens Medlemmer ere tilstæde, besørger alle Indretninger ved Skolen og Forelæsningerne. I Henseende til Skolen antager den saavel Børn som Lærere, bestemmer disses Løn, og i fornødent Tilfælde afskediger dem. Fremdeles foreskriver Commissionen Lærebøger og Læremethode, saavel som Timernes Inddeling, og drager Om-sorg for, at alting gaaer ordentlig til, at Lærerne efterleve deres Instruxer, og at Eleverne hyste den muligste Nytte af Stiftelsen. I Henseende til Forelæsningerne, aftaler Commissionen det Fornødne med de Medlemmer, der tilbyde sig at holde dem. Alle Breve og Forslage, som angaae Skolen eller Forelæsningerne, sendes umiddelbart til Underviisnings-Commissionen.

§ 45.

Denne Commission melder Directeurerne, naar nogen Udgift skal gjøres paa Skolens Vegne, da disse anvise samme paa Skolekassen, af hvilken alt, hvad Skolen vedkommer, skal tages, undtagen Lys og Brænde, der tilligemed Bærelser og Bud bekostes af Selskabets almindelige Kasse: (see Capitel 4 § 26.)

§ 46.

Bed hver Maanedes Udgang meddeler Selskabets bestandige Inspecteur Kassereeren en Extract af Underviisnings-Commissionens Protocol, underskrevet af een af Commissionens Lemmer, hvilken skal vise, saavel Elevernes Af- og Tilgang, som hvad Forandringer Commissionen med Lærerne og deres Løn Tid efter anden har foretaget.

§ 47.

Naar nogen i trende Maaneder udebliver med Skolepengenes Betaling, har Directionen efter Kassereerens derom fæte Indberetning, at tilkiendegive Vedkommende, at, dersom samme endnu ikke blive betalte inden Maanedens Udgang, tilstædes Barnet ei længere Udgang til Skolen. I dette Tilfælde melde Directeurerne Underviisnings-Commissionen det Fornødne, og sørge for at faae Restancen inddrevet.

§ 48.

Paa det at Selskabet kan blive underrettet om, hvad Fremgang Eleverne gjøre i dets Skole, foranstalter Underviisnings-Commissionen offentlig Examen tvende Gange om Aaret, hvorved ethvert Medlem kan indfinde sig, som Tilhører. Til hvilken Ende Tiden dertil bekiendtgives i det næst foregaaende Dvartalmøde, saavel som i Adresse-Contoirets Efterretninger.

§ 49.

Selskabet vil hvert Aar paa sin Stiftelsesdag efter Underviisnings-Commissionens Forslag og Directionens Foranstalt-

ning uddele Præmier til eet eller flere Børn af sin Skole, som i det sidste Aar ved Fremgang og Forhold har fortjent det, og en Eleve kan faae Præmie mere end een Gang, naar han vedbliver at giøre sig værdig dertil.

§ 50.

Naar nogen uden for Skolen søger Afgang til Forelæsningerne, have Vedkommende at henvende sig til Underviisnings-Commissionen. Befindes det da, at den Foreslagne er af gode Sæder, og det kan formodes, at han har Kundskaber nok til at kunne med Nytte bivaane Forelæsningerne, saa erholder han dertil Commissionens Samtykke.

§ 51.

Det vil være Selskabet kiært, om dets Medlemmer, og især de, hvis Børn nyde dets Underviisning, ofte ville besøge Skolen og Forelæsningerne, for at overbevises om, at Underviisnings-Commissionens Anordninger nøiagtigen efterleves, til hvilken Ende de og skulle være berettigede til i de sig der befindende Protocoller at antegue ikke alene, naar de have været tilstede, men og deri at anmærke hvad Uordener de maatte have forefundet.

§ 52.

Selskabets bestandige Inspecteur nyder, naar han er valgt, i aarlig Løn af Skolekassen 150 Rdlr. saa og frie Værelser og frit Brænde i Selskabets Gaard. Men er han gift og boer udenfor samme, da tilstaaes ham derforuden aarlig 2 Favne Brænde.

§ 53.

Denne Inspecteur haver at holde en Forelæsnings-Protocol, hvori daglig indføres, hvem der har læst, over hvilken Videnskab der er læst, hvilke Fremmede derved have været tilstede, og om noget ellers har været at anmærke.

§ 54.

Han har Skolens Arkiv og Bogsamling under Opsyn og Bevaring, til hvilken Ende han til alle Tider over begge hol-

der nøiagtige Fortegnelser. I øvrigt retter han sig efter den Instrux, Underviisnings-Commissionen meddeler ham, og fører Protollen i samme, naar Underviisnings-Commissionen forlanger det.

§ 55.

Bogsamlingen er egentligen bestemt til Udlaan for Eleverne og Lærerne alene, dog kunde ogsaa saadanne Skrivter, som man ikke let formodede, nogen Eleve vilde begjære, udlaaues til Medlemmer af Selskabet.

§ 56.

Han skal holde en Protocol over hvad som af Archivet og Bogsamlingen udlaaues enten til Skolens Elever eller andre, fra hvilke sidste han altid maa forsyne sig med skriftlig Bæviis for Laanet. I øvrigt skal denne Protocol vise, saavel naar Udlaanet er skeet, og naar det er tilbageleveret, som især om det Udlaante har taget nogen Skade, paa det at derfor kan kræves Erstatning af Laaneren.

§ 57.

Den bestandige Inspecteur har ogsaa Selskabets Naturalier, physiske Redskaber, Landkaarter og andre til Underviisningen anskaffede Ting under sin Forvaring, hvorover han bestandig holder rigtige og nøiagtige Fortegnelser.

§ 58.

Af de ved ham, ifølge § 54 og § 57 forfattede Fortegnelser, indfører han strax til Directionens Efterretning under sin Haand ligegyldende Exemplarer i Directionens Inventarii-Protocol, og tilmelder siden Directionen i hvert Aars Februarii Maaned Afgangen og Tilgangen i samme.

§ 59.

Endelig forvarer han og Selskabets Forlagskrivter, og besørger, at deraf altid hos Buddet findes Exemplarer tilfals. For Afsetningen af disse Skrivter erlægger han kvartaliter Regnskab, og leverer de indkomne Penge til Kasseren.

6. Capitel.

Om Lovcommissionen.

---

§ 60.

Selskabets Lovcommission skal bestaae af tre dertil valgte Medlemmer.

§ 61.

Til denne Commission's Betænkning sender Directionen ethvert Forslag, som maatte indløbe, der har Hensigt til at forandre, noiere bestemme, tillægge eller fratage noget i disse Selskabets Grundlove. Saadan Lovcommissionens Betænkning fremlægges derefter tilligemed Forslaget i næste Møde, og ledsages desuden af Directionens egen Mening om Sagen, hvorefter Selskabet beslutter ved fleste Stemmer.

§ 62.

Herfra undtages de Forslag, der angaae Skolen og Forelæseringerne, hvilke, som før er meldt, sendes umiddelbar til Underviisnings-Commissionen, og i Fald det er Sager, som Selskabet skal afgjøre, indstilles med sidstnævnte Commission's Erklæring og Directionens Betænkning til Selskabet i et Dvartals-Møde.

7. Capitel.

Om Udgivnings-Commissionen.

---

§ 63.

Til at besørge Udgivningen af Skolebøger og andre med Selskabets Hensigt overeensstemmende Arbejder, skal Selskabet have

en egen Commission af tre kyndige dertil valgte Medlemmer, hvilken gives Navn af Udgivnings-Commissionen.

§ 64.

Naar nogen i eller uden for Selskabet har udarbejdet et Skrivt, og ønsker det trykt paa Selskabets Bekostning, da har han at indsende det til Udgivnings-Commissionen, og underkaste det sammes Bedømmelse. Finder denne Commission Skrivtet almeennyttigt og svarende til Selskabets Hensigt, da forestiller den saadant for Underviisnings-Commissionen, og forelægger i Forening med den det fornødne Forslag desangaaende i Selskabets næste Møde, tilligemed en Beregning over Omkostningerne (Forfatterens Belønning iberegnet) samt over, hvad Skrivtet allerringest kan sælges for.

§ 65.

Skulde Udgivnings- og Underviisnings-Commissionens Betænkninger gaae derhen, at et saadant Skrivt uden Betaling burde uddeles, da forholderes dermed efter Selskabets nærmere Beslutning.

§ 66.

I begge Tilfælde anvises, naar Selskabet har samtykt Skrivtets Udgivelse, de fornødne Omkostninger af Directionen paa Selskabets almindelige Kasse.

§ 67.

Soa snart Skrivtet er trykt, og Dplaget til den bestandige Inspecteur (see Cap. 5 § 59) er afleveret, har Udgivnings-Commissionens Arbejde dermed Ende. Derefter bekiendtgives det af Directionen i de offentlige Tidender med Anviisning, hvor Skrivtet er at bekomme. — Endelig tilskriver og Directionen de corresponderende Medlemmer derom, og sender dem paa den mindst befojtelige Maade saa mange Exemplarer, som de troe at kunne affatte, enhver paa sit Sted og i sin Egn, paa det at Skrivtet kan blive saa bekiendt som muligt.

§ 68.

Omendffiont Selskabet ikke tragter efter at giøre sig nogen Fordeel af de Skriver, det udgiver, men er endog villigt til, naar Omstændighederne udkræve det, at lide Tab for det almindelige Bedstes Skyld; saa dog, i Fald med Formodning nogen af dets Forlags-Bøger, uagtet de sælges til de allerringeste Priser, skulde kaste noget Overskud af sig, efterat Omkostningerne ere fradragne, da falder samme til Bibliotheket, og skal anvendes til dets Forøgelse, med mindre en Forfatter udtrykkelig skulde have betinget sig Overskuddet, som en Erstatning for hans Arbeide.

8. Capitel.

Om Selskabets Møder.

§ 69.

Selskabet har hvert Aar fire ordentlige Møder eller General-Forsamlinger, af hvilke enhver holdes den første Onsdag i et hvert Qvartal. Mødernes Begyndelse ansættes engang for alle til Klokken 5 om Eftermiddagen.

§ 70.

Ved disse Møder skal foruden Directionen være tilstæde Kasseren og een af hver Commission.

§ 71.

I disse Møder foredrager Directionen alt, hvad der i det afvigte Qvartal er passeret, Selskabet vedkommende, især Medlemmernes Af- og Tilgang, Kassernes Tilstand, Commissionernes Indberetninger om de Sager, som enhver af dem har under Hænder, samt de indløbne Breves Indhold, eller med et Ord: Alt, hvad Selskabet bør være underrettet om.

§ 72.

Ligeledes forelægges Selskabet i disse Møder alle Forslag, som i det forbigangne Dvartals= Møde enten ere indløbne til Directionen, eller samme selv maatte giøre, i begge Tilfælde forsynede med den Commissions Betænkning, til hvis Fag de høre, og Directionens egne Grunde for eller imod, alt i Overensstemmelse med Capitel 3 § 22. Naar dette er skeet, beslutter Selskabet ved fleste Stemmer.

§ 73.

Om Dage, førend et Dvartals=Møde holdes, er indres Selskabets Lemmer derom i Aviserne. Og paa det at ethvert Medlem kan vide, om der bliver noget at votere paa, foranstalter Directionen, at Indholdet af alt, hvad som i Mødet skal foretages, findes i Forsamlings=Salen fra Avertissementets Dato og indtil Møde=Alfteenen, i hvilken Tid det staaer enhver af Selskabets Lemmer frit for at giøre sig bekendt dermed.

§ 74.

Der udfordres intet vist Antal af Medlemmer til et Møde. Enten der ere mange eller faa tilstede, forestille disse hele Selskabet, og tage paa sammes Vegne Beslutninger efter de fleste Stemmer.

§ 75.

I disse Møder kan ingen komme, som ikke er Medlem af Selskabet, eller ikke formedelst nogen besynderlig Marsag er indbudet.

§ 76.

Foruden de 4 Dvartals=Møder har Selskabet endnu een overordentlig Forsamling om Aaret, nemlig paa Stiftelses=Dagen, d. 4de Martii. Denne Dag hvitideligholdes ved en påsænde Tale af en af Selskabet, som dertil er at formaae, saavel som ved at belønne Flid og gode Sæder hos Skolens Elever efter Capitel 5 § 49, paa den hidtil brugte Maade.

§ 77.

Skulde noget indløbende Tilfælde gjøre et overordentligt Møde nødvendigt, da bekendtgjøres saadant i de offentlige Tidender til Selskabets Efterretning.

9. Capitel.

Om Selskabets Gaard og Inventarium.

§ 78.

Directionen har Overtilsynet med Selskabets Gaard og sammes Anliggender, saa at den udfærdiger og udstæder i Selskabets Navn alle derhen hørende Documenter, være sig enten ved Leie-Contracter, Penges-Omsætninger, eller andet deslige. Den slutter Recorder med Haandværksfolk efter Gaard-Inspecterernes Forslag (see næstfølgende §), og drager Omsorg for, at Gaardens Afgifter til rette Tid udredes, og at de borgerlige Pligter, som paaligge enhver Huus-Gier i Relation til det Almindelige, nøie blive iagttagne.

§ 79.

Selskabet udvælger derforuden tvende kyndige Mænd som under Navn af Gaard-Inspecteurer have Ofsigt med Bygningerne, og hvad dertil hører, eftersee dem jevnlig, om de trænge til Reparation, og i saa Fald usfortøvet melde Directionen det, tilligemed deres Ovsflag, og hvad Aftale de have gjort med de behovende Haandværkere, hvilke vælges af Inspecteurerne selv.

§ 80.

Ethvert Slags Haandværks-Arbejde, som vedkommer Selskabets Gaard, skeer under Ofsigt og Bestyrelse af Gaard-Inspecteurerne. De attestere ogsaa alle Haandværks-Regninger, førend Directionen anviser dem paa Kassen til Udbetaling.

§ 81.

Den Deel af Selskabets Inventarium, som ikke efter Ga-

pitel 5 § 57 staaer under den bestandige Inspecteurs Opsyn, indføres i Directionens Inventarii-Protocol, i Overensstemmelse med hvilken Directionen leverer til Selskabets Bud en Liste derover, hvorefter Buddet bliver ansvarligt dertil, og tilslige sørger for, at, naar noget deraf ved Brugen kommer til Skade, det da bliver enten istandsat eller efter Omstændighederne aldeles casferet, i begge Tilfælde efter sseet Anmeldelse for Directionen og med dens Samtykke.

§ 82.

Forommeldte Bud, som Selskabet tilstaaer frie Bærelser i sin Gaard og 100 Rigsdaler aarlig Løn, antages og affædiges af Directionen, dog med Selskabets Vidende, og faaer af Directionen en egen Instrux, hvorefter det under sin Tienstes Fortabelse bør rette sig.

10. Capitel.

Om Selskabets Forhold til dets Medlemmer i Almindelighed, og til Publicum.

§ 83.

Selskabets Bøger og Journaler skulle fremlægges for ethvert af Selskabets Medlemmer, som vil eftersee dem.

§ 84.

Ethvert Medlem har desuden Lov til, paa hvad Tid af Dagen han selv vil, at lade sig Selskabets Bærelser af Buddet aabne, for at eftersee, hvad der i samme kan være opslaaet.

§ 85.

Heller ikke vil Selskabet nægte sine Medlemmer den Tilladelse, at indbringe en Mand uden for Selskabet, dog helst udenbys, i dets Forelæsninger og Skole, for at blive bekendt med samme.

86.

Selskabet vil ikke fornærme den uegennyttige Redelighed, det tiltroer sine Medlemmer, ved at udmærke noget enten embedsførende eller paa anden Maade fortient Medlem ved nogen Slags Hæder eller Belønning.

Derimod skal det være eet eller flere af dets Medlemmer usformeent, at hædre et fortient afdød Medlems Grindring ved en Minde-Tale holden paa Selskabets Bærelser, naar de dertil først ved den sædvanlige Ballotering have indhentet Selskabets Samtykke, og ladet Dagen af Directeurerne bestemme.

§ 87.

Skulde en Tvistighed opkomme, som ei kunde bilægges, eller ved Lovene afgjøres, skal hver af Parterne vælge to Voldgifts-Mænd, og Selskabet selv een, som Formand for denne Voldgifts-Commission.

§ 88.

Denne Commissions Dom staaer urykkelig ved Magt, og maa derfor ikke appelleres, end ikke til Generalforsamlingen.

§ 89.

Da Selskabet skal have sin Varighed, sin Virkeevne og sit hele Værd af sine Medborgeres Understøttelse og Omdømme, saa skylder det dem ogsaa Regnskab for alt, hvad det af Kjærlighed til Fædrelandet oppebærer, og igjen dertil opofferer, saavel som for alle dets Bestræbelser, og vil derfor aarlig paa sin Stiftelses-Dag udgive en kortsattat Beretning om dets Tilvæert og Fremgang, ind- og udgangne Medlemmer, Indtægter og Udgifter, dets Forsøg og disses Held.

§ 90.

Derjom der i Selskabet i det afvigte Aar af en eller anden er oplæst nogen Afhandling, eller holdt nogen Grindrings- eller anden Tale, vil Selskabet med Forfatterens Tilladelse lade samme høsttrykke sin Beretning for det Aar.

T i l l æ g,

indeholdende

sencere vedtagne Forandringer og nærmere Bestemmelser.

---

§§ 8, 9, 10.

De i disse §§ benævnte Contingenter erlægges i Rigsbankpenge R. B., Daler for Daler. (Beslutning 4de Marts 1813).

§ 26.

Selskabets almindelige Kasse og Skolekassen fornes til eet Regnskab. (Beslutning af 5te Juli 1809).

§ 40.

- a) Hver indtrædende Eleve skal betale til Skolekassen 3 Rbd. R. B., og skal Inspecteuren af disse Indskrivningspenge nyde $\frac{1}{3}$. Ligeledes godtgøres Selskabet ved enhver Eleves Indtrædelse, Betaling for Anskaffelsen af en Trætaborret og en Charakterbog. (8de Januar 1806 og 11te Juli 1832).
- b) Ingen Eleve maa optages i Skolen forinden han har fyldt sit 7de Aar. (8de October 1817).
- c) Elevernes Afgang fra Skolen maa skriftligt anmeldes for Directionen eller Underviisningscommissionen 3 Maaneder i Forveien; i Mangel deraf betales Skoleløn for 3 Maaneder.
- d) Skolelønnen fastsættes indtil videre til 48 Rbd. S. B. for 1 Barn aarligt, 80 Rbd. S. B. for 2, 96 Rbd. S. B. for 3 og 112 Rbd. S. B. for 4 Brødre; (vedtaget i Mødet 4de Marts 1817). Disse her ansførte Betalinger opkræves nu i rede Sølv.
- e) De Forældre, hvis Børn nyde fri Underviisning paa det grevelig morkfiske Legat, skulle overeensstemmende med § 6 af Foundationen for bemeldte Legat, forinden at betale Con-

tingent som Medlemmer af Selskabet, ogsaa erlægge de sædvanlige Indskrivningspenge og Betaling for Disciplens Stol. (Beslutning af 5te Juli 1820).

- f) De Forældre, hvis Børn nyde Underviisning paa det grevelig-moltkiske Legat, skulle som Tilskud for hvad Legatets Renter udgiøre mindre end udfordres, til at give Selskabet Æquivalent for Underviisningens Befostning, betale et Bidrag af 4 Mark r. S. maanedligt i Skolepenge; (vedtaget 10de October 1827).
- g) I Henseende til Skolelønnen for Forældre, der have flere Børn i Skolen, af hvilke nogle nyde Underviisning paa det moltkiske Legat, gielder den Regel, at naar en Fader har 3 Sønner i Skolen og en af dem er tillagt bemeldte Legat, betaler han for de 2 andre $\frac{2}{3}$ af de bestemte Skolepenge (32 Rbd. r. S. for hver) og for den tredie det fastsatte Tilskud til Legatet af 8 Rbd. aarligt; (vedtaget 8de Juli 1829).

§ 41.

Der maa antages en Gratist for hver Klasse, foruden dem, som holdes for de af Grosserer Brock og Grosserer Bøgholdt skjænkede Legater, saaledes som disse ere forøgede, den Førstes ved Selskabets Medvirkning, og den Sidstes ved Tilskud af Geheimeconferentsraad Lange. Endvidere oprettes 3 Gratistpladser til bestandig Grundring om Selskabets Jubelfest i Maret 1836. Herved maa paasees, at de Børn, som gives fri Underviisning, ere af Opdragelse og Sæder, som passe til Institutets øvrige Elever. (Beslutning af 1ste Juli 1807, 5te April 1809, 29de Februar 1836).

§ 43.

Foruden de 4 virkelige Medlemmer, som i Forening med Selskabets første Directeur udgiøre Underviisningscommissionen, antages 4 assisterende Medlemmer i bemeldte Commission; disse deeltage i Tilsynet ved Skolen saavel i Henseende til Underviisningens Gang som Elevernes Opførsel. (Beslutning af 8de Januar 1806).

§ 48.

Examen holdes iffun een Gang om Aaret, nemlig i Februar Maaned, saaledes at Resultatet aldeles er afgjort til 4de Marts, dog er det Underviisningscommissionen overladt, deri at træffe de Forandringer, som efter Omstændighederne maatte anses fornødne eller passende. Med Udmeldelserne forholdes saaledes som ovenfor er bestemt, dog maae Eleverne, naar Forældrene ønske det, enten fordi de ere bestemte til at indgaae i de lærde Skoler eller i et af de militaire Instituter eller andensteds, fremdeles efter Examen forblive i Skolen, indtil de i en af de ovennævnte Hensigter kunne forlade den, og betales da imidlertid for dem den sædvanlige Skoleløn. (Beslutninger af 4de Marts 1806, 13de Januar 1813 og 2den Mai 1832).

§ 52.

Inspecturens aarlige Gage fastsættes til 400 Rbd. S. B. med Wilkaar, at han ei paatager sig Underviisning som Lærer i Institutet. Til hans Embede hører at holde Forelæsninger over det danske Sprog for de 2 ældste Klasser. (Beslutninger af 5te Juli 1809 og 4de Marts 1817).

Ann. Ved nye Inspecturers Ansættelse er der i denne § Tid efter anden gjort temporære Modificationer, ifølge hver Gangtagne specielle Beslutninger i Selskabets Møder, hvorved de saaledes ansatte nye Inspecturer for deres Personer have erholdt forhøiede Lønninger, mod at skulle være forpligtede til at deeltage i Underviisningen ved Skolen visse Timer ugentligen efter Underviisningscommissionens nærmere Bestemmelse.

§ 82.

Buddets Løn 100 Rbd. betales i Rigsbankpenge S. B., Daler for Daler.

Ann. Ifølge senere Beslutninger af Selskabet er til forskjellige Tider tilstaaet Buddet personlig Gageforbedring.

